

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

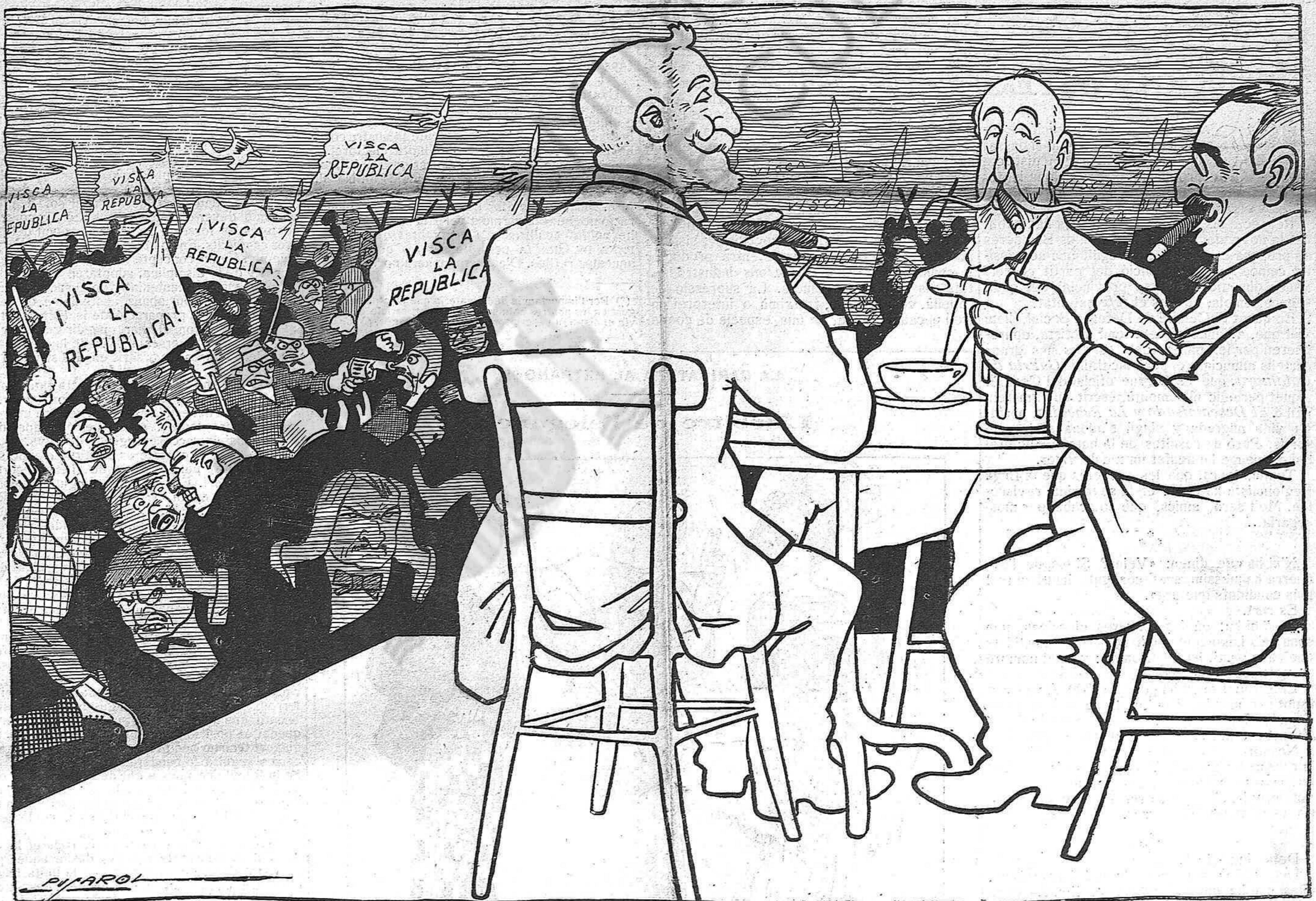
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagoes)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Espectacle nacional

CANALEJAS: — ¿Què me'n diu d'aquet bullit, don Anton?

MAURA: — Que mentres segueixin barallantse d'aquesta manera, podem viure ben tranquils.

LA SETMANA

No sols de pa viu l'home, diu l'Evangelí; però tampoc viu exclusivament de discursos, afegim nosaltres. Però ens permetem aplaudir als comptats

patricis que, sospitant que allò de «menos política y més administració» no es una heretgia tan abominable com alguns esperits superiors volen fer veure, apreten aquets dies al Govern pera que, com més aviat millor, concertí ab la República cubana un tractat de comers que

eviti la ruina de molts interessos espanyols, avui seriament amenassats.

Cuba's queixa de la falta de reciprocitat mercantil ab que Espanya la tracta, y té raó. Durant l'últim deseni, la nostra antiga colonia ens ha comprat anualment, en manufactures y pro-

ductes de la terra, més de 60 milions. A cambi d'això, ¿què es lo que Espanya ha comprat a Cuba?

L'estadística ho diu, ab brevetat acusadora. L'any 1909 varem importar d'aquella isla per valor de 4 milions; l'any 1908, per valor de

5 milions y quart; l'any 1907, per valor de 4 milions escassos...

Plantejat en aquests termes el problema, Cuba vol resoldre'l equitativament, y ab exquisida cortesia, però ab molta fermesa, diu a Espanya: Aquet desequilibri comercial no pot continuar. Per lo tant, o tu'm compres uns quants milions de tabaco, o jo buscaré en altres terres els articles que avui adquireixo en la península.

El Govern, que sab que Cuba està carregada de raó, voldria complaurela, però la Tabacalera s'hi oposa. ¿Comprar ella el tabaco a Cuba, podentlo adquirir en altres mercats per la quarta part de lo que allí li costaria?

Y així està la qüestió. El Govern, volent obligar a l'Arrendataria de Tabacos a que compri a la República cubana lo que fins ara ha comprat als Estats Units; l'Arrendataria, tiranthi cosses, temerosa de veure disminuir les seves ganancies, y Cuba, repetint en forma apremiant el consabat dilema: O Espanya ve a proveirse aquí de tabaco o li tanquem les portes als seus productes.

Pera comprendre tota l'importancia que pera nosaltres té aquest assumpte, bastarà fixarse en els següents dats:

De l'exportació total d'Espanya, va a Cuba: En teixits y estampats, el 24 per cent. En vins, el 14. En conserves, el 15. En olis, el 30. En espadnyes, el 40. En calsat, el 60. En espelmes y savó, el 84.

Si, mercès a l'egoisme de la Tabacalera, el mercat de la gran Antilla se'ns tanqués, ¿quina seria la situació dels exportadors de molts d'aquests articles?

Els que ab tant desdeny rebutgen la fórmula: «Menos política y més administració», potser ens ho sabrien dir.

PIF-PAF

PASSADES LES ELECCIONS

NOTES SOLTES

LA victoria que la coalició de totes les dretes obtingué el passat diumenge en el segon districte provincial de Barcelona ha fet el miracle de reviscolar els mauristes y els de la Defensa Social.

Respecte als primers, els diaris ja han publicat la nova de que don Guillem de Boladeres se proposa emprendre tot seguit una activíssima campanya d'organització del partit conservador dinàstic d'aquesta provincia, del qual, segons sembla, ell n'és el jefe patentat.

En quant al Comitè de Defensa Social, hem vist que, a l'endemà del triomf dretista, aparegueren per les parets dels carrers uns grans cartells anunciant el periodíc titulat *Gazeta de Catalunya*, que es l'orgue oficial del Comitè. Aquet periodíc ultramontà, escrit en el mateix estil d'*El Descamisado* y *La Rebel·lia*, portava vida migrada y ningú s'adonava de que sortís. Però de resultes de la batalla electoral del diumenge ha agafat un xic de vigor.

Tenim, doncs, que les serpetes que la Lliga Regionalista ha posat en la seva sina, reviscolen. Molt serà, amics, que no acabin per mossegarla...

N'hi ha que diuen: «Veieu? Si els de l'Esquerra haguessim anat coaligats hauriem tret més candidats que ara».

Es cert. Però hi ha, en les darreres eleccions, una cosa més important que'l nombre de candidats que cada partit ha fet triomfar: y es el nombre de vots obtinguts.

El lerrouisme n'ha perdut 6.500. Aquet cop li pot ser mortal. Ara be: hauria perdut el lerrouisme tots aqueixos vots si hagués tingut davant seu la coalició de dretes y esquerres?

Nosaltres estem convenuts de que n'hauria perdut molts menos. Y creure que's desfa el lerrouisme vententlo, no per la perdua de vots propis, sinó per la suma dels vots contraris, es un funestíssim error.

Detall important.
Dels 6.500 vots perduts pel lerrouisme, quasi cap ha anat als altres partits. Els electors que ara l'han deixat de votar no s'han empassat: s'han fet enrera y han quedat a l'espectativa.

Això vol dir que si no hi ha seny per part dels seus contraris, una gran part dels vots que'l lerrouisme ha perdut ara pot recuperarlos en unes vinentes eleccions. Certes coalicions *pera acorralarlo*, com escriu *La Veu de Catalunya* imprudentment, el poden tornar a enrobar.

La qüestió eclesiàstica al Parlament

ASSADES les eleccions provincials, tot l'interès de la política se concentra en el debat de les Corts. El ministeri Canalejas ja no pot retardar per més temps el plantejament de la seva

primera missió: el negoci eclesiàstic.

Comensem per anotar una raresa propia dels nostres temps, una cosa que sembla inversió de termes: essent així que l'Estat y l'Església han sigut sempre els dos grans rivals, en el temps de l'absolutisme rigid era més facil y més freqüent la victoria de l'Estat en les seves diferencies ab l'Església. La raó es aquesta: que aleshores la lluita se circumscriu a dos monarques, Rei y Papa, a dos poders, en quant al radi respectiu del seu poder temporal, y no alcansava pera res a la fe popular ni a l'integritat de doctrina y dogma. Avui, en cambi, la lluita entre l'Estat y l'Església tradueix la lluita entre dos elements de la població nacional, entre liberals y creients purs; y com el sobirà es el Poble, hi ha el perill de que l'element incredul, emancipat de Roma, arribi a dominar la política y a sostrèurela a tota hegemonia vaticana. Quan un partit d'esquerra exerceix el govern y's disposa a emprendre, més o menys sincerament, una lluita ab Roma, en realitat té que lluitar primer ab els propis subdits; emprès una mena de guerra civil, una guerra interna entre el poder polític (govern) y el poder social (societat). Així està plantejada avui, a Espanya, la qüestió.

Les Corts s'obren en ple Ramadà catòlic. La Quaresma exacerba aquets dies la nostra morbositat social. Els confessoris y les trones accentuen, sobre tot per medi de la dona, la seva diplomacia secreta, atiant la multitud social contra la selecció política, ja feble de si. ¿No heu pensat en una curiosa circumstancia qui concorre en això que'n diuen tribunal de la penitencia? El confessor ve a esser el comerciant de la salvació espiritual; una mena de patró en l'industria de les indulgencies. Aquet patronat, aquet burgesisme, participa de l'odiositat dels demés. Inconscientment, nosaltres sentim contra ell l'odi que tenim a tots els intermediaris, rodatsges inútils qui exploten la simplicitat popular. El confessor exerceix un arcabotisme amorós entre l'Amic y l'Amat. Pensant en la significació del protestantisme, m'he dit, a vegades, que aquella rebelió espiritual es un prenunci del socialisme, sistema abolidor de tots els medianers entre productor y consumidor, desde's patrons industrials a tots els homes de comers. La supressió del capellà, com a intrús, trutximà o interpret entre'l pecador y Deu, es una especie de coope-

rativa, establerta pera'l consum de la penitencia, posant en directa relació el comprador y la fabrica.

Bromes apart, la veritat es que en l'evolució d'Espanya son arribats a un moment tragic, o sia de conflicte, de topada. Darrera la conflagració d'Estat ab Església, hi ha una topada de temps ab espai, de dinamia ab estàtica. El temps, el moviment natural dels principis y de les coses, somou els fonaments de la vella Espanya. Es, doncs, la batalla entre un element geografic, Espanya, y un element cronologic, el segle XX; entre una Patria fossil y un Ideal mobil. Espanya, nimfa reveca y esquiva, sent arribar el deu novell qui l'ha de fecundar, en el fons de la seva immemorial selva mare...

Per lo demés, l'aspecte de rivalitat de poders entre l'Estat y l'Església es cosa inherent a la realitat de les coses en si. Mentres el Rei era l'Estat, no podia, a pesar d'anomenarse Felip II o Lluís XIV, dirse *Monarca*, això es, Rei unic, en tant el Papa compartís ab ell el domini dels vassalls. El regalisme es la vindicació del poder pels reis. ¿Recordau aquella fantasia, altament còmica, de *L'Ingeniu de Voltaire*? Allà hi ha tota la ridícula d'una societat bipartida entre's dos Jerarques.—Avui, l'Estat es, de dret, el Poble; no ja el Rei. Y el Papa, qui ve a esser consul d'un consolat aont el company de poder es el Poble, cerca avui entre les darreres nacions catòliques el domini temporal que ha perdut directament en els seus Estats Pontificis. De manera que la depuració que ha convertit, per la forsa, el Pontifex en un poder merament espiritual, ha perjudicat, de retop y per compensació, la vida interna de les nacions catòliques.

GABRIEL ALOMAR

Els cors de l'U. F. N. R. (*)

(Aproposit de certes actituds en la passada lluita)

Una advertencia previa. Tot quant se digui en aquest article serà purament expressió personal del judici que'm mereixen certes actituds adoptades per homes que diuen esser de la nostra comunitat política durant la passada lluita electoral. Ni n'he parlat ab ningú abans d'escriure'l ni he consultat a ningú l'oportunitat de publicarlo. No s'hi vulgui veure, doncs; reflecte de cap mena de conjura. Fins, pera evitar que cap mena de consideració pogués obligarme a velar el meu pensament, he volgut acullir-me a l'hospitalitat de LA CAMPAÑA DE GRACIA pera llessar als quatre vents aquestes ratilles. D'aquesta manera no podrà atri-

(*) Per l'importancia de la materia que tracta, acullim ab gust en les nostres columnes el següent article que'ns envia el distinguit escriptor don J. Pous y Pagès. (N. de la R.)

LA CARICATURA AL EXTRANJER

L'arbitre de l'elegancia

EL PAPA:—Les dones ab faldilles de moda, m van molt bé... però, vosaltres... arri allà... Aneu vos a posar la sotana, que aquest es el figurí que us prescriu la Santa Mare Església.

(De Il Fischietto.)

buirse responsabilitat per lo que'n pugui venir a ningú més que al que les firma.

Y ara, feta aquesta declaració, entrem en materia.

La convivència de criteris distints dintre d'una agrupació política no ha de mirarse com un mal. Mentres hi hagi unitat de pensament en la finalitat de l'actuació empresa, com més siguin els seus matisos més complet serà l'ideal que'n resulti y mes probabilitats tindrà aquest ideal d'encarnarse en cada un dels successius moments de la vida d'un poble. Això que passa en quant a la substancia espiritual d'un partit, passa igualment en les qüestions de tàctica. No es cap perill que's homes d'un partit vegin de distinta manera la conducta a seguir en unes determinades condicions. Aquella diversitat d'opinió ofereix, al contrari, una garantia de que la veritable naturalesa del moment polític serà pesada y examinada en cada un dels seus aspectes y la decisió que s'adopti estarà d'acord ab les exigencies de la realitat.

Així crec un dever de tots els homes que formen una comunitat política, exposar y defensar llur criteri en tots els moments de l'acció y lluitar coratjosament pera que sigui aquet criteri el que triomfi. Això, naturalment, mentres no se'ls hagi demostrat que estaven en un error y convenuts dels perjudicis que la seva adopció ocasionaria a la causa comú.

Però aquet dever de defensar el propi criteri subsisteix solament fins a l'instant en que'l partit pren una resolució y determina la tàctica que té de seguir-se. D'aquet punt endavant, d'així que la majoria ha dit: «Això ha de fer-se»—tant si ha triomfat un criteri com un altre, tant si els que defensaven l'opinió rebutjada s'han convenuts de que era dolenta com si continuen creient que són els altres els que s'erren—el dever es llavors marxar decidit per la ruta marcada, igual que si hagués eixit de la nostra propia iniciativa. Qui no ho fa així, qui s'excusa de combatre perquè no s'ha volgut adoptar la seva opinió y permanece en dubtosa actitud expectant mentres els seus companys lluiten desesperadament contra els adversaris, comet una traició manifesta, una traició més condemnable que la d'aquell que abandona la linia de batalla davant de l'enemic: d'aquet ja ningú se'n refia en l'hora del combat y es únicament del seu esforç que no priva; mentres que aquell que en el fort de la batalla permanece inactiu al nostre costat, cantant de més a més a mitja veu les lloances de l'enemic, no sols priva a l'exercit del seu concurs, sinó que refreda l'entusiasme dels demés combatents y posa en tots els cors la desconfiansa, perquè ningú sab si no serà capaç de tornar les armes contra els propis companys en el fort de la barreja.

Això es lo que han fet alguns senyors, pertanyents abans a l'antiga Unió Republicana, durant la passada lluita electoral. Ells eren partidaris de que s'anés a una coalició ab les dretes pera derrotar els lerrouistes. Estaven en llur dret y feren molt be de procurar que triomfés el llur criteri. Però, del moment que l'Unió Federal Nacionalista Republicana acordà anar sola a la lluita, tenien el dever d'acatar aquest acord y contribuir ab totes les forces a preparar el triomf dels nostres candidats. En comptes d'això aquets senyors, que no sé quin concepte tindran de lo que es un partit y de la disciplina, adoptaren una actitud de rebeldia mansa, mantenint y defensant el seu criteri particular com abans, abstenint-se de prendre part activa en la preparació de la lluita, tant ells personalment com el diari que dirigeixen, y parlant en llurs converses a favor de la candidatura d'un dels nostres adversaris en el districte II provincial.

Jo no crec que semblant conducta sigui tolerable. Un partit que no apliqués vigorós correctiu a traicions d'aquesta mena fora sempre una cosa morta, un conglomerat sense coesió, incapaç d'empendre mai una acció enèrgica y decisiva.

Y ja no vull considerar l'actitud d'aquets senyors desde'l punt de vista de si era encertat o no llur criteri. Els fets han vingut a demostrar que estaven en un error. Gracies a la patriòtica actitud de l'U. F. N. R. els lerrouistes, que no podien explotar la plataforma solidaria, que's trobaven davant una bandera netament republicana, han vist disminuir el contingent dels seus vots d'una quarta part, baixa que es preluji de la llur derrota definitiva. Mantenint ben alta la nostra bandera republicana y accentuant la nostra acció d'esquerra aquella derrota es una cosa fatal, inexorable.

En cambi si nosaltres haguessim entrat en una coalició ab la Lliga, junt ab els carlins, Defensa Social y conservadors tal com la Lliga proposava; si nosaltres haguessim aminora la nostra significació republicana entrant en aquet contuberni, els lerrouistes haurien mantingut la seva coesió y, encara que haguessin tret un sol diputat, haurien quedat en posició d'obtenir futures victories. Perquè cal tenirho ben present: Barcelona es republicana y seguirà la bandera que s'aixequi, en nom de la República, encara que dessota els seus plecs s'hi aixoplugui gent tarada, si els republicans honrats cometéssim la torpesa de barrejar la nostra ab banderes que són odioses al poble per la seva significació reaccionaria.

Però ja he dit que no volia considerar la conducta dels esmentats senyors desde aquet punt de vista. Encara que'l resultat de la lluita hagués demostrat que la tàctica acordada era desastrosa, el dever d'acatarla y seguir-la era el mateix pera tots els que's diuen soldats de l'Unió Federal Nacionalista Republicana, y sobre tot pera'ls que figuren al seu davant com a capistotes. Després de la lluita podrien haver exigit responsabilitats y demanat un cambi de política si l'experiencia hagués vingut a provar que la seguida no era la bona. Però, abans de la lluita y en els moments culminants de la batalla havien de sometre's a la més severa disciplina. Fer lo que han fet, mantenint un criteri distint de l'acordat y posant-se en actitud de manifesta rebeldia, ha constituït una declarada traició.

FULMEN

Què'n pensen els demés directors de l'U. F. N. R.? La traïció davant de l'enemic té una sanció penal en tots els pobles. Es clar que aquesta sanció ha d'esser d'un altre ordre en les lluites civils de les comunions polítiques que en cas de guerra. Però una falta de semblant gravetat no pot quedar impunita, siguin les que vulguin les conseqüències que'n resultin. Altra cosa fora condemnarnos a una definitiva esterilitat, perquè quatre senyors qualsevols podrien sempre entarbarcar l'acció nostra.

Y tingui's present que es molt més perillós un company deslleal dintre de casa, que tenir deu enemics enfront en lluita oberta.

J. Pous y PAGÈS

Després de tronar

A no'ns recordarem més de Santa Bàrbara fins que veïem el cel altra volta prenyat de núvols y ens amenassi un nou xafec.

Y no es pas en vigílies d'eleccions quan es més feconda la propaganda. Especialment els petits pobles, escolten sempre ab desconfians als oradors quan aquets els prediquen ideals ab miras a la consecució de sufragis; instintivament endevinen que aquella propaganda no es desinteressada, y encara que de moment sembla que se'ls convenci y fins alguna volta's conseguixi portarlos a les urnes, en favor de les idees no s'avansa un sol pas. Ademés, essent la finalitat la conquista de vots, consegueix en aquells moments més resultat la desvergonya caciquista oferint diners, que l'eloqüència raonada parlant a un ideal que no s'ha procurat mantenir viu en l'ànima del poble.

Després de les lluites electorals es quan convindria organitzar pels pobles, mitings, conferencies y tota altra mena d'actes encaminats a mantenir una organisció robusta y una fe viva en els ideals republicans. En èpoques normals, com que a la gent no se'ls demana res, escolten sense desconfians; com que no s'han de remoure passions, pot parlar-se més a la reflexió; com no's forsa la propaganda pera que surti efectes fora un dia determinat, com en període electoral, duren més els efectes en l'ànima de les multituds.

Ademés s'ha de tenir en compte que estem en ple període de renaixement caciquista, y els caciquistes, amparats en totes les esferes gubernamentals, treballen tot l'any emporcant llistes electorals, creant conflictes y dificultats pera vantarse de resoldre'ls, distribuint fondos comunals pera crearse gent obligada, permetent tota mena d'abusos y concedint tota classe de privilegis pera traduirho en vots en dies d'eleccions. Y contra aquesta feina del caciquisme, els partits d'oposició, especialment els republicans, hem d'oposarhi la constancia en les propagandes, l'intel·ligència en l'organisció, l'energia en les lluites contra'ls abusos, y una activitat y una fe tossudes en la tasca de vetllar per la puresa de les llistes electorals y per la legalitat del sufragi.

Si l'entusiasme, les energies y la febre que esmersem en una campanya electoral sapiguessim repartirlos en una feina corosa, paciència y constant en tot temps, guanyariem totes les eleccions ab relativa facilitat, perquè no topariem ab les dificultats que'ns barren el pas y ens fan difícil la victòria, y de les que, per descuít, no'ns adonem fins a l'hora justa en que ja no podem posarhi remei.

Siguem previsors y recordemnos en tot temps de Santa Bàrbara.

JEPH DE JESPU

ON Angel Urzáiz, diputat y ex-ministre, ha pronunciat al Congrés un discurs tremendo contra el Govern.

De la seva catilnària, motivada per un projecte de recollida del Deute exterior ideat per en Cobián, sembla deduirse'n que al ministeri, en matèries hisendístiques, no's llaura gaire dret ni's pesa massa fi.

Es molt possible que, a conseqüència d'aquet discurs, el pobre senyor Cobián perdi la cartera.

Però també es molt probable que, per la mateixa raó, el senyor Urzáiz no la trobi.

Ab lo qual se demostrà una vegada més que, en el camp de la política, no sempre els que sacsegen l'arbre són els que després se mengen la fruita que ells han fet caure a terra.

Sonata número... no sabem quants.

«Altra vegada ha sigut presentat al Senat, quedant sobre la taula, el projecte de servei militar obligatori. La discussió comensarà a la major brevetat.»

Sempre lo mateix!... Presentació del projecte, quedada sobre la taula... y aplassament de la discussió pera quan fassi bon temps.

No es que nosaltres siguem partidaris del sistema obligatori, tal com s'intenta establir-lo; però, la veritat, ens fa riure la tranquil·litat ab que'ls senyors de Madrid estan rifantse al public, entretenintlo ab panyos calents y presentacions de camama.

Y total ¿pera què? Unicament pera fer veure que's fa alguna cosa, y retardar tot lo possible l'aprovació d'una llei ab la qual el qui menos entusiasmat hi està es el mateix Govern que l'ha confeccionada.

Un telegrama de Madrid: «El quefe del Govern no ha rebut avui als periodistes.»

«Quina sort té en Canalejas! Ell, quan no li convé, no reb. En cambi, els periodistes *reben* sempre. Encara que no vulguin.»

Això no ho diem nosaltres. Ho diu *El Socialista*, de Madrid, que dirigeix en Pau Iglesias: «Desde que desgoberna don José, se han registrado más atropellos del caciquismo y más procesos por la de Jurisdicciones que en tiempo de La Cierva.»

Pots'er es per això que don José disfruta de totes les simpaties de don Lacandro.

Perquè'ns desgoverna tan be. y perquè té tant salero en ficar a la presó a tots els que, parlant o escrivint, se'n van de la *muy* o rellisquen una mica.

S'ha aprovat al Congrés un projecte de carretera—que probablement quedarà en projecte—que comensarà a Barbastro passí per Graus.

Graus?... Barbastro?... Ah!... Entès, entès... Es un obsequi postum a don Joaquim Costa.

«Quines coses se veuen a Espanya! Llegeixin y admírinse: «*Alicante*, 9.—Se ha verificado la procesión cívica en memoria de los fallecidos el año 1844.»

«Eh si'n gasten d'humor els alicantins? Trobar que l'haverse mort l'any 1844 es un merit digne de ser commemorat ab una processó...»

Si totes les localitats la donguessin per imitar a Alicante, Espanya seria una processó continua.

Perquè, pocs o molts, ens sembla que l'any 1844 a tot arreu devia morir-se algú.

Mayals, 6 de Mars

Avui s'ha celebrat l'enterrament civil del nen Francisco Sabatè y Flix, de 18 mesos, fill del conseqüent republicà y lliure-pensador Francisco Sabatè. A l'acte, que fou molt lluit y concorregut, hi assistiren una nutrida representació del Centre Republicà d'aquesta localitat y gran número de persones d'idees avensades, donant solemnitat a l'acte una banda de música.

Sitges, 13 de Mars

Les eleccions en aquesta vila han transcorregut sense el més petit incident digne de fers'n menció. L'augusta funció del dret y dever del sufragi ha sigut exercida, sinó ab aquell civisme y independència de voluntat característiques dels pobles d'una cultura y una mentalitat superiors, quan menos ab una serena tranquil·litat y respecte mutu d'idees, ben diferent, per cert, d'aquells oprobiosos temps de l'ignominios regim caciquista.

En Micó, conjunccionista, ha obtingut 418 vots, mentres que la candidatura de les dretes, votada pels *llonjistes* y els *lligueros*, acollats, en el seu just promedi no logren sobrepujar-lo. De tot lo qual facilment pot colegirse que en l'ordre moral y polític de les idees es ja una realitat hermosa la conquesta de la vila de Sitges pera'ls ideals de Progrés, Democracia y Llibertat.

El lerrouxista Pinilla ha pogut arrebregar 31 vots, segurament d'altres tants enzes que, sens dubte, deuen tenir pa a l'ull. Que la miraculosa Llucietta els torni la claretat.

En lo que respecta al districte, segons noves, també tot ha anat com una *sesta*; fins els *ferotges* lerrouxistes de Vilanova, que tenien de desfer barres y treure tripes al sol y fer tota mena d'excessos y estragos, han esdevingut mansos anysells que s'han portat ab uns modors y una correcció que donava bo de veure'ls; freixures, melses, fetges y demés, tot per maneix en són degut lloc y ab perfecte y normal estat de funcionalitat orgànica-fisiològica. ¡Alabat sia Corpus, y que sempre poguem dirho així!

Cornellà, 14 de Mars.

Els fanals dels nostres carrers, quan fa lluna, no cremem. Això està molt be. Lo que no està tan be es que'ls dies de pluja, en que siguin dies llunaticos, els fanals permaneixin apagats, obligant als veïns a anar a les palpenes, y ab perill de trencarse la nou del coll. Ara mateix, aquesta deixadesa ha causat dues víctimes. A la pujada de ca'n Trompet dues persones caiguèren degut al fang y a la fosquetat.

No li sembla, senyor arcalde, que aquell llum que crema pera'l seu recreo particular valdria més que cremés pera'l public y en els llocs necessitats?

Vilella Baixa, 13 de Mars.

El dia 4 del present mes, ab assistència de tots els nostres correligionaris, que són més de les tres quartes parts dels veïns, y als acorts d'una marxa fúnebre, tocada per la banda d'aquet poble, va esser acompanyat fins al cementiri el cadavre de la que fou donya Maria Abelló Alentorn, de 73 anys, esposa d'un dels més antics y conseqüents republicans, don Salvador Abelló Mestre.

L'esmentat matrimoni estava unit civilment, en l'las *indisoluble*, desde'l mes de Setembre de l'any 1870, y s'ha distingit entre'ls demés per haver rebutjat tota mena de ritualismes religiosos durant els actes de sa vida.

Al donar el pésam a la familia per tan dolorosa perdua, fentnos participants de sa aflicció, devem recordar als nostres amics lo molt interessant que'ns seria a tots seguir pel camí de tan bon exemple.

RATXADES DE MARS

Diu que aquet Govern trontolla y que si el seu capítost no procura apuntalarlo, no fora meravellós que qualsevol dia al vespre el veïessim de corcoll; diu que a dins del ministeri quasi totes les reunions acaben a esgarrapades o ab cambi de violents mots; diu que al Tresor no hi ha un xavo y qu'es solsament per xò que's projecta fè un emprèstit d'un milé y mitg de milions; diu que'ls conservadors vénen, diu que'l «daixonses» ho vol, diu qu'en Montero conspira, diu que aviat sentirem trons...

—Una petita pregunta: Diu, diu... ¿Qui es que ho diu això?

—Ep, alto! El pecat pot dirse, mes no's pot dí el pecador.

Han passat les eleccions. —¿Qui ha vensut en la jornada?— Y els tres partits que han lluitat, responen a un temps:

—¡Nosaltres!

—Vinc de Roma.

—¿Ha vist al Papa?

—Sí. Y li he parlat del conflicte que té pendent ab nosaltres desde fa un remat de dies.

Y al preguntarli què'n pensa y què espera fer, si arriba la tan temuda ruptura...

—¿Què ha dit?

—S'ha posat a riure.

—Ahí, al bell mitg d'una plassa vareig trobarmhi una brújula.

—Deu ser la d'en Canalejas, que diuen que l'ha perduda.

Jo emigro, tu emigres, aquet va a emigrar, ells emigrarian, tots emigraran.

(Cantat a grans masses o en grupets aïllats, es el verb de moda desde primers d'any.)

—Y el discurs de l'Urzáiz ¿què? ¿L'ha llegit?

—Sí.

—¿Y què li sembla?

—Que allò no es pas un discurs.

—¿Doncs qu'es?

—¿Còm li faré entendre?

Es... un'eina de fer mal, un picot dels que serveixen pera arrencar troncs podrits y tirar parets a terra.

C. GUMA

el feble a qui's vol anular, trobaran gent disposta a apoiarlos; mentres que si veuen les forces enemigues disgregades, la mateixa confiansa en la victòria farà possibles les dissidències y el descontent entre els seus.

Ara que estem lluny encara de la vinenta lluita, no comensem a pensar en futures coalicions y no'ns entretinguem, tampoc, en fer cas de les mangarrufes que ja'ns torna a dedicar la *Veü*. Pensem que tota coalició ab aquesta gent es impossible, ja que es també impossible pera ells deixar tot aquet lastre carlí-caciquista-conservador que s'han posat a sobre; enrobustim nostres files, esporgantles de gent dolenta y de republicans de per riure, tinguem confiansa en nosaltres mateixos y no esperem predicar al poble quan sols faltin quinze dies pera les eleccions. Comensem ara, demà mateix, una acció lenta, però continuada, fent veure als ilusos que encara segueixen al ídol Lerroux lo que encara no han vist, y demostrem als republicans veritat que aquesta vegada han deixat sorprendre la seva bona fe per la campanya de mentides que ha fet la Lliga, que es anant sols, ben sols, com aterrarem al lerrouxisme, que en les darreres eleccions ha rebut ja ferida mortal, y l'hauria rebuda més fonda, si aqueixos senyors que han estat predicant son gran amor a Barcelona, no haguessin votat en blanc en el districte III.

X. X.

Aquí, senyors, no ha passat res

Es aquet lloc el més indicat pera detallar el discurs sensacional pronunciat pel senyor Urzáiz. Valgui el dir que ha sigut la nota més interessant en lo que va de l'obertura de les Corts, que ha extès un vel per damunt de les ironies sorgides al voltant de l'inauguració del nou *buffet*, y que la premsa diària, sense excepció, n'ha desentranat tot l'alcans y l'importancia.

La conducta del senyor Urzáiz ha sigut unànimament elogiada. Les persones independents o deslligades de compromís ab el regim impetrant s'han apresat a fer al senyor Urzáiz la justícia que mereix. El poble, en sa totalitat, ha vist ab agradosa complascència com dels llavis autorisats de tot un ex-ministre d'Hisenda, diputat monarquic en l'actualitat, ne sortien per una vegada tot el rosari d'acusacions y de veritats, tingudes per filles de l'apassionament y de l'exclusivisme de partit tants cops com per ell sigueren formulades.

Emperò lo verament digne d'esser anotat es la conducta observada per en Canalejas en aquesta qüestió. Unànimament s'ha reconegut la feblesa, l'astorament de que ha donat mostres al voler defensar an en Cobián, que tants disgustos y mals-de-cap li porta ja ocasionats. Davant dels implacables raonaments mantinguts per l'Urzáiz, ab prou feines si ha dit en Canalejas *aquesta boca es meua*, ab tot y dirigir l'ex-ministre d'Hisenda la seva punteria un bon xic més amunt del banc ministerial. S'ha de tenir en compte que es en Canalejas un home propens a perdre els estrechs y a sortirse de mare, com se sol dir, tant bon punt se l'obliga a discutir en les agrupacions que seuen a la dreta o a l'esquerra de les cambres. Coneguda es també la seva mania d'actuar de pinxo y fer el valent, vinga o no vinga a to. Veritat que'ls seus nirvis tenen en això una bona part de culpa, y que'ls seus emportaments oratoris provenen més aviat de la seva exaltació cerebral que'l porta a vomitar rius de paraules pera confondre a l'adversari, aixís no logri, ab la seva oratoria aparatosa, espantar a l'últim dels ordenances dels Congrés.

Doncs ab tot y aquet tret seu caracteristic, ab tot y deixarse menar per una ridícula pre-sumpció, ab tot y tenir sovint a la boca el to d'amenassa y parlar de l'empleo de la forsa com a recurs de govern, s'ha mostrat davant de l'Urzáiz més manso que cap anyell, y de poc li ha vingut que ab la quía entre les cames no busqués amagatall sota el coixí del banc blau...

Examinant el projecte de serveis del Deute, concretant y combatent l'obra d'en Cobián, posant de manifest els mil vicis que conseqüen el regim comanditari que xucla la sang de la nació, atacant de ferm y sense miraments un sistema que'ns aniquila, ha ajudat l'Urzáiz a fer obra patriòtica y de sanajament. En aquet sentit pot esser el seu discurs considerat com una de les censures més valentes y més enèrgiques que an el Parlament y contra els governs de la monarquia hagin sigut pronunciades. La mellor prova de la forsa del discurs la tenim en l'aplanament d'en Canalejas, que no encertà a respondre a l'Urzáiz d'una manera mitjanament decorosa, segons els propis ministerials han confessat.

El sistema de vencer al lerrouxisme

Ab les eleccions del passat diumenge s'ha demostrat ben clara y palpablement, quin es el sistema de vencer al lerrouxisme.

No hi ha dubte que'l pitjor enemic del lerrouxisme, es el lerrouxisme mateix. No es ab solidaritats ni ab conjuncions, com l'hem de vencer. Desgraciadament aquet medi es ja provat y va donarnos resultats desastrosos. En tant el partit radical vegi en front seu un bloc compacte format de diversos y contraris elements, també ells s'apinyaran y no minvaran pas de vots, ans al contrari, per la simpatia que desperta

Si el regisme parlamentari sigués entre nosaltres quelcom més que una ficció, si fossin les Corts l'expressió fidel de la voluntat nacional, ab els conceptes emesos per l'Urzáiz n'hi hauria de sobres pera que en Canalejas se n'anés a casa seva per tota una eternitat.

Però no hi ha perill de que tal succeeixi. L'home que com ell ha passat la meitat de la seva vida sospirant per governar; el qui, al terme de la seva carrera política, no fa res de lo promès; el qui, en comptes d'anar directament el plantejament y solució de problemes francament democràtics, s'entreté en estudiar actituds feréstegues y engegar parlaments melodramàtics, pot seguir en el seu lloc com si tal cosa.

En un altre país potser això no tindria explicació. A Espanya, no es sinó la lògica conseqüència de la nostra política desgavellada y camarillesca, pera la que tan felisses y excepcionals condicions mostren posseir els quefes del partits anomenats de torn.

BAC DE RODA

REPICS

SEGUINT l'exemple dels veïns de Calcena, els de Torralba de Ribota, poblet de la província de Saragossa, se proposen també emigrar tots junts a Amèrica, cansats de viure de gana y d'esperar inutilment la protecció del paternal Govern d'en Canalejas.

—Ande el movimiento!, que diuen els chulos del Lavapiés.

Veïam si, de mica en mica, acabarem per solucionar el pavorós conflicte de la misèria d'Espanya en la forma que ab tan bon humor proclamava el ministre Figuerola.

—Miri, don Laureano,—li deien una vegada uns comissionats de Barcelona que havien anat a Madrid pera reclamar contra certes resolucions dictades pel cèlebre ministre d'Hisenda: —miri que, seguint per aquet desastrós camí, no'ns quedarà als productors altre remei que deixarho correr tot y emigrar.

—Emigrin quan vulguin—va contestar rient el geni financer de la Revolució de Setembre. —El dia que a Espanya no hi quedi ningú, plantarem a les costes y a la frontera un lleterero que digui: *Esta naci6n se alquila.*

Ahir Béjar, després Calcena, ara Torralba de Ribota...

Senyor Canalejas: per'adelantar feina, aquet lleterero ¿que no podria comensar a ferlo pintar?

El Govern diu que té en estudi un projecte d'extinció de la plaga de llagostes que invadeix avui algunes regions d'Espanya.

Temps hà que tenia també en estudi el sorollós projecte de Llei d'Associacions.

Y ja ho sentirem a dir... Ja veuran com ab la llagosta passa com ab el pugó.

L'arquebisbe de Paris se queixa de que li falten capellans nous.

No s'amoini, home, per tan poca cosa.

¿Vol els nostres? Estem disposats, *gratis et amore*, a donals-hi tots.

Els nous y els vells. Y encara, per torna, li regalarem tres o quatre dotzenes d'escolans.

Pera fer atm6sfera electoral, l'altre dia, els j6venes del Requetè van engegar uns quants trets de revolver a l'aire lliure.

Encara que no s'hagués detingut a cap dels autors, s'haurien descobert ells mateixos y hauriem vingut en coneixement de que'ls escandalosos eren uns missaires.

—Per què?—preguntaran vostès.

—Perquè el fet va ocórrer al carrer de Sagristans.

An en Roig y Bergadà me l'han nombrat senador vitalici.

Vetaquí una cosa que no me la deixaria fer. Encara no som tan xarucs com això, senyor Pepet!

Aceptar una senaduria vitalicia?... Mai de la vida!

No voldria que's pensessin que ja no serveixo pera res.

Pio X ha estat uns quants dies al llit, atacat d'influenza.

Però, afortunadament, la cosa no ha tingut cap mica de gravetat.

Y es clar!

En tots els ordres de la vida... l'influenza del Sant Pare es sempre insignificant.

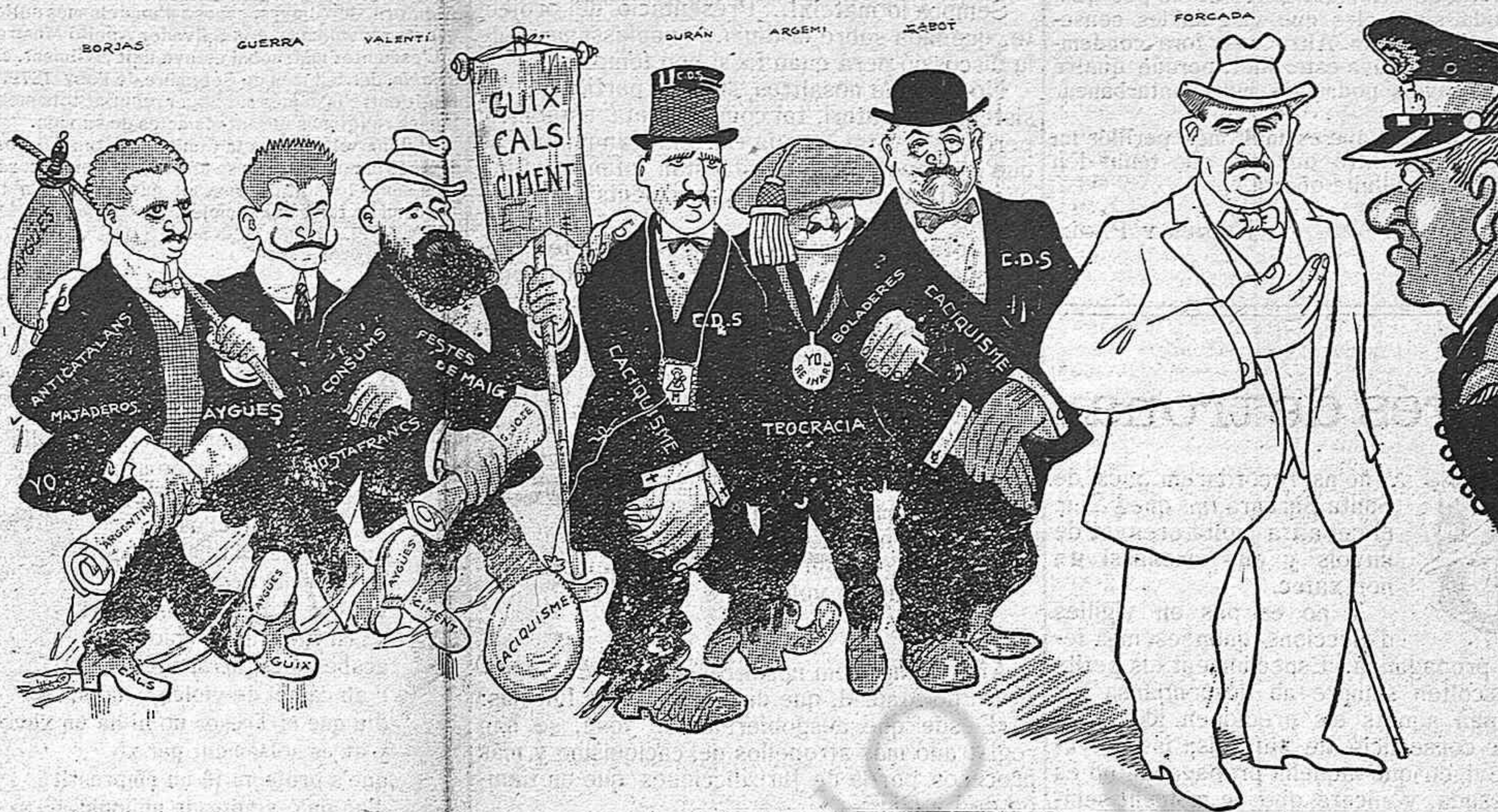
La qüestió de la carn

—No, tonta... ¿Ja no recordes que estem en plena Quaresma?
—¿Y què!... ¿No sab que tenim butlla?

DESPRÉS DE LA BATALLA ELECTORAL

Els triomfadors

—¿Què es això, senyor Forcada? ¿Tot sol?
—Sí, noi. Val més anar sol que mal acompanyat.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Muló y Platina: Les endevinalles que no vinguin en deguda forma literaria no serveixen. Y la de vostè tampoc serviria ni que fos escrita d'en Cervantes, perquè aquell recurs de la segona sílaba es un recurs massa lliberal. —Maria: Senyora meva, m'es impossible fer cap cas de la seva carta. Les missives firmades per ordre no tenen cap valor a casa nostra. Una altra vegada, firmi ab els seus dos apellidos y, si pot ser, envii la cédula, que se li retornarà a volta de correu. —J. M.: Deixen bastant que desitjar. —T. V.: Procuraré complaure'l, sempre que l'espai m'ho permeti. —P. A. y J. M.: Farem els possibles d'insertarla, sí, senyor. —Pep Cistellé: Els jeroglífics no'm serveixen; l'epigrama, regular; y lo demás, palla. —D. Ll. y C.: No es ja firma sola lo que necessitavem, sinó la firma al peu mateix de la carta. Perquè, no sé si ho sab que ara tenim les patates y ens falta el bistec. —Un Ll. F.: Això dels logo-aixetes numerics, ja ho havem deixat de recó fa temps. —J. M.: No m'ha convenut. Ab la Solidaritat ja no hi creu sinó la Lliga... ara que li ha anat tan be. —H. B. F.: Catorze anys? Ont va a parar, home!... Se'ns en riurien, y dirien, ab raó, que'ns en havem enrecordat tard, de protestar. —J. S. G.: Si hi ha lloc sobrer, ab molt gust; ja ho crec! —S. M.: Tot depèn de si tinc temps y humor de corretgira. —A. B. (a) Lo Rector de Valfogona: O vostè o jo tenim mal dia, que no me n'agrada cap.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a